

UZAKTAN VE YÜZ YÜZE EĞİTİM KOŞULLARININ PEYZAJ MİMARLIĞI BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİ ÖRNEĞİNDE DEĞERLENDİRİLMESİ

Esra ÖZHANCI^{1*}, Aslıhan TIRNAKÇI¹, Murat YÜCEKAYA¹, Meliha AKLIBAŞINDA¹

¹Department of Landscape Architecture, Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Nevşehir

*Sorumlu yazar: eozhanci@nevsehir.edu.tr

Esra ÖZHANCI: <https://orcid.org/0000-0003-2789-6380>

Aslıhan TIRNAKÇI: <https://orcid.org/0000-0002-0122-5637>

Murat YÜCEKAYA: <https://orcid.org/0000-0003-2072-712X>

Meliha AKLIBAŞINDA: <https://orcid.org/0000-0003-3250-6375>

Please cite this article as: Özhancı E., Tırnakçı A., Yücekaya M. & Aklibaşında, M. (2022) Uzaktan ve yüz yüze eğitim koşullarının peyzaj mimarlığı bölümü öğrencileri örneğinde değerlendirilmesi. *Turkish Journal of Forest Science*, 6(1), 100-113.

ESER BİLGİSİ / ARTICLE INFO

Araştırma Makalesi / Research Article

Geliş 1 Aralık 2021 / Received 1 December 2021

Düzeltilmelerin gelişi 26 Şubat 2022 / Received in revised form 26 February 2022

Kabul 2 Mart 2022 / Accepted 2 March 2022

Yayınlanma 30 Nisan 2022 / Published online 30 April 2022

ÖZET: Pandemi, dünya üzerinde birden fazla ülke ve kıtada, geniş bir alanda yayılım gösteren direkt ya da dolaylı olarak tüm insanlığı etkileyen salgın hastalıkların genel adıdır. 2019 yılı sonunda Çin’de ortaya çıkarak dünyaya yayılan Covid-19 Koronavirüs salgını da geçen iki yılın ardından hala etkileri devam eden bir pandemi niteliği taşımaktadır. Bu etkiler, sağlık boyutuyla ağır tablolar ve ölümlü vakalara kadar varırken, sosyo-ekonomik yönüyle de insan faaliyetlerinin her seviyesinde etkin düzenlemeler ve kısıtlamalara yol açmaktadır. Derinden etkilenen sektörlerden biri de eğitim-öğretim sektörüdür. Pandemi ile birlikte dünyada ve Türkiye’de farklı düzenlemelerle uzaktan eğitim çalışmaları uygulanmaya başlanmıştır. Bu süreçte Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi’nde de eğitim-öğretime uzaktan devam edilmesi kararlaştırılmıştır. Bu çalışmada; uygulamalı ders yoğunluğu olan meslek disiplinlerinden biri olan peyzaj mimarlığı bilim dalı lisans öğrencilerinin deneyim ve düşüncelerinin saptanması yoluyla, uzaktan ve yüz yüze eğitim süreçlerinin öğrenci verimi açısından avantaj ve dezavantajları belirlenmeye çalışılmış, ortaya çıkan bulgular üzerinden değerlendirmeler yapılmıştır. Uzaktan eğitim sürecinde; öğrencilerin özellikle uygulamalı derslerde dersi anlamada zorluk yaşadıkları ancak ödev hazırlamanın daha kolay olduğu, genel sorunların kişisel adaptasyon eksikliğinden kaynaklandığı, sosyal hayatın içinde daha başarılı ve mutlu oldukları, mesleki açıdan gelişimde ve zamanı verimli kullanmak için iyi bir fırsat olduğu sonuçları ortaya çıkmıştır.

Anahtar kelimeler: Pandemi, covid-19, uzaktan eğitim, peyzaj mimarlığı.

EVALUATION OF DISTANCE EDUCATION AND FACE-TO-FACE EDUCATION CONDITIONS IN THE EXAMPLE OF LANDSCAPE ARCHITECTURE DEPARTMENT STUDENTS

ABSTRACT: Pandemic is the general name of epidemic diseases that spread over a wide area in more than one country and continent in the world, directly or indirectly affecting all humanity. The Covid-19 Coronavirus epidemic, which emerged in China at the end of 2019 and spread to the world, is also a pandemic whose effects still continue after two years. While these effects reach serious and fatal cases in terms of human health, they lead to effective regulations and restrictions at all levels of human activities in terms of socio-economic aspects. One of the deeply affected sectors is the education and training sector. With the pandemic, distance education studies have started to be implemented with different arrangements in the world and in Turkey. In this process, it was decided to continue education remotely at Nevşehir Hacı Bektaş Veli University. In this study; The advantages and disadvantages of distance and face-to-face education processes in terms of student efficiency were tried to be determined by determining the experiences and thoughts of undergraduate students of landscape architecture, which is one of the professional disciplines with applied course intensity, and evaluations were made on the findings. It has been determined that during the distance education process, students have difficulties in understanding the lesson, especially in applied lessons, but it is easier to prepare homework. In addition, it was concluded that general problems were caused by lack of personal adaptation, they were more successful and happy in social life, and it was a good opportunity for professional development and to use time efficiently.

Keywords: Pandemic, covid-19, distance learning, landscape architecture.

GİRİŞ

2019 yıl sonunda Çin'in Wuhan kentinde baş gösteren Covid-19 Koronavirüs o zamandan beri küresel salgına dönüşmüş ve halen devam eden 2019-2020 koronavirüs pandemisine neden olmuş (Hui et al., 2020), ve bu durum ülkeleri farklı önlemler almaya yönlendirmiştir. Dolayısıyla tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de çeşitli tedbirler alınmış; sokağa çıkma yasağı, seyahat yasağı, uzaktan eğitim gibi alınan tedbir kararları ile vatandaşların pandemi süresi boyunca evde kalarak, serbest dolaşımın minimum seviyeye düşürülmesini amaçlayan izolasyon yaklaşımı, dünya genelinde ülkelerin benimsediği zorunlu bir yaklaşım haline gelmiştir (Düşünceli et al., 2020). Alınan tedbirler ile salgın sürecinin insan sağlığı üzerindeki olumsuz etkileri azaltılmaya çalışılsa da birçok ülke ekonomik, sosyal, siyasal, eğitim ve toplumsal vb. açılardan olumsuz şekilde etkilenmiştir (Martini et al., 2019; Alon et al., 2020; Fernandes, 2020; Nicola et al., 2020; Peterman et al., 2020). Özellikle eğitim sistemi bu süreçte önemli ölçüde etkilenmiş ve değişime uğramıştır (Bingöl, 2020).

Çoğu ülkede olduğu gibi ülkemizde de 13 Mart 2020 tarihinde Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı tüm okullarda, 01.04.2020 tarihinden itibaren de tüm yükseköğretim kurumlarında örgün eğitime ara verilmiştir (Anonim, 2020a; Dikmen & Bahçeci, 2020). Vaka sayılarındaki artışa ölümlerin de eklenmesiyle, okulların bahar döneminde açılmayacağı ön görülmüştür. Sonuç olarak eğitim öğretim sürecinin kesintiye uğramaması için, birçok ülkede olduğu gibi Türkiye'de de uzaktan öğretim süreci başlamıştır.

2019-2020 eğitim-öğretim yılı verilerine göre Covid-19 pandemi sürecinde etkilenen yükseköğretimdeki öğrenci sayısı ise 7.940.133 kişidir (Anonim, 2020b). Bu süreçten üniversite öğrencilerinin en az şekilde etkilenmeleri ve eğitimlerine devam edebilmeleri için uzaktan eğitim birimi bulunan üniversitelerde, kendi alt yapılarını kullanarak ve eğitim-öğretim faaliyetlerini planlayarak eğitime devam etmeleri sağlanmış ve dersler senkron (eşzamanlı) veya asenkron (eşzamanlı olmayan) şekilde yürütülmüştür (Dikmen & Bahçeci, 2020).

Covid-19 pandemi sürecinde eğitimin daha fazla etkilenmemesi için zorunlu olarak uzaktan eğitime geçilmiştir. Ancak bu süreçte yürütülen uzaktan eğitim bir tercih olmaktan çıkmış ve zorunlu hale gelmiştir. Uzaktan eğitim; öğrencinin kendi öğrenme sürecinden sorumlu olmasını gerektiren, bireysel öğretimi destekleyen bir sistem olup öğrencilerin öğrenmeyi öğrenme becerilerini geliştirmesi, kendi öğrenme sürecini planlaması ve kontrol etmesi beklenmektedir (Yurdakul, 2015). Uzaktan eğitim yüz yüze eğitimle karşılaştırıldığında ise en temel sorunlardan biri iletişim ve etkileşimin daha az olmasıdır. Bu noktada özellikle üniversitelerde uygulamalı ve çizim ağırlıklı ders yoğunluğunun fazla olduğu peyzaj mimarlığı, mimarlık, şehir ve bölge planlama, iç mimarlık vb. bölümlerde uzaktan eğitim sürecindeki etkileşim ve iletişim kopukluğu daha fazla hissedilmiştir.

Bu çalışmada, uygulamalı ders yoğunluğu olan disiplinlerden biri olan peyzaj mimarlığı bölümü öğrencilerinin uzaktan eğitim sürecinde yaşadıkları sorunların belirlenmesi ve çözüm önerilerinin geliştirilmesi amaçlanmıştır. Elde edilen verilerle uzaktan eğitimin sağladığı avantaj ve dezavantajlar analiz edilmiş ve yüz yüze eğitimle karşılaştırılmıştır. Bu çalışma sonuçlarının özellikle uygulamalı ders yoğunluğu olan bölümlerde uzaktan eğitim-öğretim faaliyetlerinin daha verimli ve kaliteli hale dönüştürülmesinde önemli katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

MATERYAL VE YÖNTEM

Çalışmanın materyalini Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Mühendislik-Mimarlık Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümünde eğitim gören, Covid-19 pandemisi nedeniyle 2020-2021 eğitim döneminde uzaktan eğitim görmüş ve 2021-2022 döneminde yüz yüze eğitime katılan öğrenciler oluşturmaktadır. Peyzaj Mimarlığı Bölümü Mühendislik-Mimarlık Fakültesi bünyesinde 2010 yılında açılmış, 2014 yılında da akademik yapılanma sürecine girmiştir. 2017 yılında ise ilk lisans öğrencileri ile birlikte lisans eğitimine başlamıştır. Halen bölüm lisans programında 148 öğrenci kayıtlı olup bu öğrencilerden 103 tanesi aktif biçimde yüz yüze eğitim görmektedir.

Çalışma kapsamında, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Mühendislik-Mimarlık Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümünde eğitim gören ikinci (37 öğrenci), üçüncü (19 öğrenci), dördüncü sınıf (7 öğrenci) ve lisans öğrenimi normal süre dışında devam eden öğrencilerle (9 öğrenci) basit tesadüfi örneklem yöntemi ile toplam 72 öğrenci (14 birinci sınıf öğrencisi hariç 89 öğrenci aktif olarak derslere katılmaktadır) ile anket yapılarak, öğrencilerin uzaktan ve yüz yüze eğitim sürecinde yaşadıkları deneyimler kendilerine yöneltilen ayrıntılı sorgulamalarla saptanmıştır.

Katılımcıların demografik özellikleri ile uzaktan eğitim sırasında aileleri ile yaşadıkları şehirde ve üniversitede yüz yüze eğitim sırasında ikamet koşulları belirlenmiştir. Eğitim koşulları,

memnuniyet ve sorunların sorgulandığı bölümde 5'li Likert ölçeği (Kesinlikle katılmıyorum, Katılmıyorum, Kararsızım, Katılıyorum, Kesinlikle katılıyorum) kullanılmıştır (Likert, 1932).

Ayrıca analizlerde IBM SPSS STATISTICS 22.0 paket programı kullanılmıştır. Değişkenlerin normal dağılışı gösterip göstermediği Kolmogorov Smirnov testi ile belirlenmiştir. Elde edilen veriler normal dağıldığından parametrik testler uygulanmıştır (Tabachnick & Fidell, 2013). Sorulara verilen yanıtlar yüzde dağılım tabloları şeklinde verilmiştir. Veriler arası anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek için T testi ve tek yönlü varyans analizi (Anova Testi) kullanılmıştır. Farklılığın belirlendiği durumlarda da, farklılığın hangi gruplar arasında gerçekleştiğini ortaya koymak için Games Howell testi uygulanmıştır.

BULGULAR

Tablo 1'de katılımcıların kişisel özellikleri ve ikamet koşulları verilmiştir. Buna göre; katılımcıların %76,4'ü kadın iken, %58,3'ü ailesi ile kent merkezinde yaşamaktadır. Öğrencilerin %56,9'unun ailesi 5 kişi ve üzerinde bireye sahip ve %58,3'ü de 4800 TL altı aile aylık gelirine sahiptir. Öğrencilerinin büyük çoğunluğu (%73,6) ailesinin yanında kendine ait bir odaya sahipken yine çoğunluk (%61,1) sorunsuz internet olanaklarına sahiptir. Ayrıca yüz yüze eğitim sürecinde %45,8'i devlet yurdunda kalırken, %52,8'i apart ve evde kalmaktadır (Tablo 1).

Tablo 1. Katılımcıların Kişisel Özellikleri ve İkamet Koşulları

Demografik Faktörler	Katılımcılar	Toplam(Frekans)	Toplam(%)
Cinsiyet	Erkek	17	23,6
	Kadın	55	76,4
Aile İle Yaşanan İl	Adana	1	1,4
	Adıyaman	1	1,4
	Afyonkarahisar	1	1,4

	Ağrı	1	1,4
	Ankara	11	15,3
	Antalya	3	4,2
	Aydın	1	1,4
	Balıkesir	2	2,8
	Bartın	1	1,4
	Batman	1	1,4
	Burdur	1	1,4
	Bursa	3	4,2
	Çorum	1	1,4
	Diyarbakır	1	1,4
	Elazığ	1	1,4
	Eskişehir	1	1,4
	Gaziantep	2	2,8
	Hatay	1	1,4
	İstanbul	3	4,2
	İzmir	1	1,4
	Kastamonu	1	1,4
	Kayseri	6	8,3
	Kahramanmaraş	2	2,8
	Konya	5	7,0
	Malatya	3	4,2
	Maraş	1	1,4
	Mersin	5	6,9
	Muğla	1	1,4
	Nevşehir	6	8,3
	Ordu	1	1,4
	Sivas	1	1,4
	Trabzon	1	1,4
	Yozgat	1	1,4
Aile ile yaşanan yerin tipi	Kent merkezi	42	58,3
	İlçe merkezi	23	31,9
	Köy	7	9,7
Aynı evde yaşayan aile bireyi sayısı	2 birey	2	2,8
	3 birey	4	5,6
	4 birey	25	34,7
	5 birey	24	33,3
	6 birey	9	12,5
	7 birey ve üstü	8	11,1
Aile aylık gelir aralığı	2800 TL ve altı	16	22,2
	2800-4800 TL	26	36,1
	4800-7000 TL	18	25,0
	7.000-10.000 TL	9	12,5
	10.000 TL ve üstü	3	4,2
Aile ile yaşanan yerde kendine ait odaya sahip olma	Evet	53	73,6
	Hayır	19	26,4
Aile ile yaşanan yerde sorunsuz internet olanaklarına sahip olma	Evet	44	61,1
	Hayır	7	9,7
	Kısmen	21	29,2
Üniversitede yüz yüze eğitim sırasında kalınan yer	Devlet yurdu	33	45,8
	Özel yurt	1	1,4
	Apart	19	26,4
	Ev	19	26,4

Uzaktan eğitim sürecinde derslerde çok güçlük yaşanıp yaşanmadığı sorgulandığında; bu konuda kararsızlık (%29,2) ve güçlük yaşadığını (%26,4) belirtme yönünde yığılma olmuştur. İnternet bağlantı sorunları yaşanıp yaşanmadığı konusunda ölçeğin iki tarafı eşitlik göstermiştir (%45,8). Dersi anlamada sorun yaşandığı yanıtında yığılma gözlemlenmiştir (%40,3). Ödev hazırlamada sorun yaşanmadığı yanıtında yığılma ortaya çıkmıştır (%41,7) (Tablo 2).

Tablo 2. Uzaktan Eğitimde Yaşanılan Temel Sorunlara İlişkin Değerlendirmelerin Dağılımı

Değerlendirmeler	Yanıtlar				
	Kesinlikle Katılmıyorum (%)	Katılmıyorum (%)	Kararsızım (%)	Katılıyorum (%)	Kesinlikle Katılıyorum (%)
Uzaktan eğitim sürecinde derslerde çok güçlük yaşadım.	9,7	25,0	29,2	26,4	9,7

Uzaktan eğitim sürecinde en çok internet bağlantı sorunları yaşadım.	9,7	36,1	8,3	33,3	12,5
Uzaktan eğitim sürecinde en çok dersi anlamada sorun yaşadım.	9,7	30,6	20,8	22,2	16,7
Uzaktan eğitim sürecinde en çok ödev hazırlamada sorun yaşadım.	12,5	29,2	18,1	26,4	13,9

En çok uygulamalı derslerde sorunlar yaşandığı (%52,7) yanıtı yönünde yığılma gözlemlenmiştir. Özellikle proje derslerinde başarılı olunamadığı yanıtı kabul görmüştür (%45,9). Ters yönde özellikle proje derslerinde başarılı olduğu konusunda ise kararsızlık yönünde (%44,4) yığılma olmuştur. Tasarım eğitiminde kullanılan programlarda gelişim için zaman fırsatı yarattığını düşünen öğrenci oranı (%61,1) yüksek olmuştur (Tablo 3).

Tablo 3. Uzaktan Eğitim Sürecinde Uygulamalı Meslek Derslerinde Başarı Durumu ve Mesleki Gelişime İlişkin Değerlendirmelerin Dağılımı

Değerlendirmeler	Yanıtlar				
	Kesinlikle Katılmıyorum (%)	Katılmıyorum (%)	Kararsızım (%)	Katılıyorum (%)	Kesinlikle Katılıyorum (%)
Uzaktan eğitim sürecinde en çok uygulamalı derslerde sorunlar yaşadım.	5,6	25,0	16,7	33,3	19,4
Uzaktan eğitim sürecinde özellikle proje derslerinde başarılı olamadım.	15,3	30,6	27,8	11,1	15,3
Uzaktan eğitim sürecinde özellikle proje derslerinde başarılı oldum.	2,8	22,2	44,4	22,2	8,3
Uzaktan eğitim süreci tasarım eğitiminde kullanılan programlarda gelişebilmem için zamansal açıdan bir fırsat yarattı.	8,3	15,3	15,3	44,4	16,7

Uzaktan eğitim sürecinin mesleki konularda gelişim için imkân yarattığı (%40,2) ve genel not ortalamalarının yükseldiği (%51,4) yönünde yığılma gözlemlenmiştir. Zamanı verimli kullanma açısından çok faydalı olduğu düşüncesinde (%56,9) eğilim sergilemişlerdir. Aile ile olmanın çok faydası olduğunu düşünen öğrenci oranı (%53,2) ile kendine daha fazla zaman ayırdığını düşünen öğrenci oranı (%54,2) yüksek olmuştur (Tablo 4).

Tablo 4. Uzaktan Eğitim Sürecinde Ortaya Çıkan Olumlu Sonuçlara İlişkin Değerlendirmelerin Dağılımı

Değerlendirmeler	Yanıtlar				
	Kesinlikle Katılmıyorum (%)	Katılmıyorum (%)	Kararsızım (%)	Katılıyorum (%)	Kesinlikle Katılıyorum (%)
Uzaktan eğitim süreci mesleki konularda gelişmem için imkan yarattı.	5,6	22,2	31,9	31,9	8,3
Uzaktan eğitim süreci zamanı verimli kullanmam açısından çok faydalı oldu.	4,2	16,7	22,2	36,1	20,8
Uzaktan eğitim sürecinde genel not ortalama yükseldi.	1,4	16,7	30,6	41,7	9,7

Uzaktan eğitim sürecinde ailemle olmanın çok faydasını gördüm.	0	13,9	33,3	29,2	23,6
Uzaktan eğitim süreci kendime daha fazla zaman ayırdım.	5,6	16,7	23,6	36,1	18,1

Uzaktan eğitim sürecinde sorunların kişisel adaptasyon eksikliğinden kaynaklandığı düşüncesi daha çok kabul gören düşünce olmuştur (%40,3). Benzer şekilde, uzaktan eğitim sürecinde ders çalışma konusunda kişisel motivasyon düşüklüğü olduğu yönünde de yığılma ortaya çıkmıştır (%48,6) (Tablo 5).

Tablo 5. Uzaktan Eğitim Sürecinin Kişisel Özelliklere Dayalı Durumunun Dağılımı

Değerlendirmeler	Kesinlikle Katılmıyorum (%)	Katılmıyorum (%)	Yanıtlar			Kesinlikle Katılıyorum (%)
			Kararsızım (%)	Katılıyorum (%)	Kesinlikle Katılıyorum (%)	
Uzaktan eğitim sürecinde sorunlar benim adapte olamamamdan kaynaklandı.	6,9	22,2	30,6	34,7	5,6	
Uzaktan eğitim sürecinde ders çalışma konusunda motivasyonum düşüktü.	8,3	20,8	22,2	34,7	13,9	

Öğrencilerin büyük bölümü uzaktan eğitim sürecinde aileleri tarafından anlaşıldıklarını düşünmektedir (%63,8). Ancak evde sorumlulukların artmasının derslere katılmada güçlüğüne neden olduğu eğilimi de saptanmıştır (%48,6) (Tablo 6).

Tablo 6. Uzaktan Eğitim Sürecinde Aile ve Sorumlulukların Etkilerine İlişkin Değerlendirmelerin Dağılımı

Değerlendirmeler	Kesinlikle Katılmıyorum (%)	Katılmıyorum (%)	Yanıtlar			Kesinlikle Katılıyorum (%)
			Kararsızım (%)	Katılıyorum (%)	Kesinlikle Katılıyorum (%)	
Uzaktan eğitim sürecinde ailemin beni anlamadığımı düşünüyorum.	31,9	31,9	11,1	18,1	6,9	
Uzaktan eğitim sürecinde evde sorumlulukların arttığı için derslere katılmada güçlük çektim.	22,2	26,4	15,3	19,4	16,7	

Derslere çoğu zaman bilgisayarla evden katılım oranı %77,8 iken, derslere çoğu zaman telefonla katılım %45,8 oranında saptanmıştır. Bilgisayar/internet yokluğu nedeniyle başka yerlerden katılım sağlama oranı düşük olmuştur (%11,5). Aile bireylerinin de aynı anda dersleri olmasından kaynaklı katılım sorunu yaşanması da düşük oran sergilemiştir (%29,2) (Tablo 7).

Tablo 7. Uzaktan Eğitim Sürecinde Teknik İmkân ve Sorunların Etkilerine İlişkin Değerlendirmelerin Dağılımı

Değerlendirmeler	Yanıtlar				
	Kesinlikle Katılmıyorum (%)	Katılmıyorum (%)	Kararsızım (%)	Katılıyorum (%)	Kesinlikle Katılıyorum (%)
Uzaktan eğitim sürecinde derslere çoğu zaman bilgisayarımla evden katıldım.	5,6	12,5	4,2	41,7	36,1
Uzaktan eğitim sürecinde derslere çoğu zaman telefondan katıldım.	18,1	26,4	9,7	33,3	12,5
Uzaktan eğitim sürecinde bilgisayarım/internetim olmadığı için başka yerlerden güçlükle katıldım.	45,8	34,7	6,9	9,7	2,8
Uzaktan eğitimde diğer aile bireylerinin de aynı anda dersleri olduğu için kendi derslerime katılmada zorlandım.	40,3	23,6	6,9	16,7	12,5

Her iki tip eğitimin birbirine tercihi sorulduğunda; iki soruda da yüz yüze eğitimin tercihinin daha fazla olduğu sonucu ortaya çıkmıştır (%41,6-%44,4). Üstelik ikinci ifadede “uzaktan eğitimi yüz yüze eğitime tercih ederim” sorgulandığında, önceki soruda uzaktan eğitim yönünde verilen cevapların büyük bölümü de kararsızlara kaymıştır (Tablo 8).

Tablo 8. Uzaktan ve Yüz Yüze Eğitimin Tercihine İlişkin Değerlendirmelerin Dağılımı

Değerlendirmeler	Yanıtlar				
	Kesinlikle Katılmıyorum (%)	Katılmıyorum (%)	Kararsızım (%)	Katılıyorum (%)	Kesinlikle Katılıyorum (%)
Yüz yüze eğitim yerine uzaktan eğitimi tercih ederim.	31,9	9,7	19,4	22,2	16,7
Uzaktan eğitim yerine yüz yüze eğitimi tercih ederim.	13,9	13,9	27,8	12,5	31,9

Arkadaşlarıyla ve sosyal hayatın içinde daha başarılı (%58,3) ve mutlu olduğunu (%61,1) ifade eden öğrenci oranı yüksek olmuştur (Tablo 9).

Tablo 9. Yüz Yüze Eğitimin Sosyal Koşullarının Başarı ve Mutluluk Üzerindeki Etkisine İlişkin Değerlendirmelerin Dağılımı

Değerlendirmeler	Yanıtlar				
	Kesinlikle Katılmıyorum (%)	Katılmıyorum (%)	Kararsızım (%)	Katılıyorum (%)	Kesinlikle Katılıyorum (%)
Burada arkadaşlarımla ve sosyal hayatın içinde daha başarılıyım.	1,4	11,1	29,2	36,1	22,2

Burada arkadaşlarımla ve sosyal hayatın içinde daha mutluym.	1,4	8,3	29,2	38,9	22,2
--	-----	-----	------	------	------

Cinsiyet faktörü ile değerlendirmeler arasındaki T Testi sonuçları doğrultusunda;

- Uzaktan eğitim sürecinde derslerde çok güçlük yaşadığını ifade etme konusunda, kadınların puanlarının (Ort.=3.20, SS=1,209), erkeklere (Ort.=3.00, SS=0,935), göre daha yüksek ($t(70)=0,057$, $p<0,05$),
- Kendine daha fazla zaman ayırma konusunda, kadınların puanlarının (Ort.=3.47, SS=1,052), erkeklere (Ort.=3.35, SS=1,412), göre daha yüksek ($t(70)=0,377$, $p<0,05$),
- Derslere kendi bilgisayarını ile evden katılma konusunda, kadınların puanlarının (Ort.=4,00, SS=1,054), erkeklere (Ort.=3,59, SS=1,543), göre daha yüksek ($t(70)=1,253$, $p<0,05$) olduğu belirlenmiştir.

Kendine ait odaya sahip olma faktörü ile değerlendirmeler arasındaki T Testi sonuçları doğrultusunda;

- Zamanı verimli kullanmak açısından çok faydalı olduğunu düşünme konusunda, kendine ait odası olanların puanlarının (Ort.=3,55, SS=1,249), olmayanlara (Ort.=3,47, SS=0,697) göre daha yüksek ($t(70)=0,243$, $p<0,05$),
- Ders çalışma konusunda motivasyon düşüklüğü konusunda, kendine ait odası olanların puanlarının (Ort.=3,17, SS=1,282), olmayanlara (Ort.=3,47, SS=0,841) göre daha düşük ($t(70)=0,959$, $p<0,05$),
- Ailesi ile birlikte olmanın çok faydasını gördüğünü düşünme konusunda, kendine ait odası olanların puanlarının (Ort.=3,72, SS=1,116), olmayanlara (Ort.=3,37, SS=0,496), göre daha yüksek ($t(70)=1,311$, $p<0,05$),
- Bilgisayar ya da internet olmadığı için başka yerlerden güçlkle katılma konusunda kendine ait odası olanların puanlarının (Ort.=1,77, SS=0,912), olmayanlara (Ort.=2,21, SS=1,437), göre daha düşük ($t(70)=-1,524$, $p<0,05$),
- Yüz yüze eğitim yerine uzaktan eğitimi tercih etmede, kendine ait odası olanların puanlarının (Ort.=2,91, SS=1,596), olmayanlara (Ort.=2,58, SS=1,216), göre daha yüksek ($t(70)=0,810$, $p<0,05$),
- Arkadaşlarıyla ve sosyal hayatın içinde daha mutlu olduğunu ifade etme konusunda, kendine ait odası olanların puanlarının (Ort.=3,64, SS=1,002), olmayanlara (Ort.=3,95, SS=0,780), göre daha düşük ($t(70)=-1,204$, $p<0,05$) olduğu belirlenmiştir.

Sınıf faktörü ile değerlendirmeler arasındaki varyans analizi ve Games-Howell testi sonuçları doğrultusunda;

- Uzaktan eğitim süreci mesleki konularda gelişmek için imkân yaratması ile sınıf düzeyi arasında anlamlı bir farklılık olduğu ortaya çıkmıştır [$F_{(3-68)}=4,005$, $p<0,05$]. Buna göre 3. Sınıf öğrencileri, 2. Sınıf öğrencilerine göre daha fazla mesleki gelişim sağladıklarını,
- Zamanı verimli kullanma açısından çok faydalı olması ile sınıf düzeyi arasında anlamlı bir farklılık olduğu ortaya çıkmıştır [$F_{(3-68)}=3,490$, $p<0,05$]. Buna göre 3. Sınıf öğrencileri, normal öğrenim süresini aşan öğrencilere göre daha yüksek oranda uzaktan eğitimde daha verimli zaman kullanımı imkânı bulduklarını,
- Genel not ortalamasının yükselmesi ile sınıf düzeyi arasında anlamlı bir farklılık olduğu ortaya çıkmıştır [$F_{(3-68)}=5,134$, $p<0,05$]. Buna göre 2. ve 3. Sınıf öğrencileri, normal öğrenim süresini aşan öğrencilere göre daha yüksek oranda genel not ortalamalarının yükseldiğini,

- Ders çalışma konusunda motivasyon düşüklüğü ile sınıf düzeyi arasında anlamlı bir farklılık olduğu ortaya çıkmıştır [$F_{(3-68)}=3,386$, $p<0.05$]. Buna göre normal öğrenim süresini aşan öğrenciler, 3. Sınıf öğrencilerine göre daha yüksek oranda uzaktan eğitimde ders çalışma konusunda motivasyon düşüklüğü yaşadıklarını,
- Tasarım eğitiminde kullanılan programlarda gelişme konusunda zamansal açıdan bir fırsat yaratması ile sınıf düzeyi arasında anlamlı bir farklılık olduğu ortaya çıkmıştır [$F_{(3-68)}=2,787$, $p<0.05$]. Buna göre 3. Sınıf öğrencileri, 2. Sınıf öğrencilerine oranla programlar konusunda daha fazla geliştiklerini ifade etmişlerdir.

TARTIŞMA

Çalışmada proje ve çizim ağırlıklı bölümlerde uzaktan eğitimin yeterliliğinin incelenmesi ve yüz yüze eğitimle ilişkilerinin belirlenmesi odak noktasına alınmıştır. Bu kapsamda çalışma Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Mühendislik – Mimarlık Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümünde gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın ana çerçevesini oluşturan sonuçlar özetle şu şekildedir. Uzaktan eğitim sürecinde;

- Öğrencilerin özellikle uygulamalı dersler ağırlıklı olmak üzere dersi anlamada zorluk yaşadıkları ancak ödev hazırlamanın daha kolay olduğu, proje derslerinde başarılı olunduğu,
- Genel sorunların kişisel adaptasyon eksikliğinden kaynaklandığı, ders çalışma konusunda motivasyon düşüklüğü olduğu, çizim ve grafik programlarını öğrenmede, mesleki açıdan gelişimde, zamanı verimli kullanmada fırsat olduğu,
- Cinsiyet açısından bakıldığında ise; kadınların erkeklere oranla derslerde çok güçlük yaşadığı, kendine daha fazla zaman ayırabildiği, çoğunlukla derslere bilgisayarla evden katıldıkları,
- Kendine ait odası olan öğrencilerin olmayanlardan daha fazla zamanı verimli kullandıkları, motivasyonlarının yüksek olduğu, ailesiyle birlikte olmanın çok faydasını gördüğü, büyük ölçüde sorunsuz internet olanakları olduğu,
- 3. sınıf öğrencilerinin 2. Sınıf öğrencilerine oranla daha fazla mesleki gelişim sağladıkları ve bilgisayar programları konusunda kendilerini geliştirdikleri, 3. Sınıf öğrencilerinin normal öğrenim süresini aşan öğrencilere göre zamanı verimli kullandıkları ve motivasyonlarının daha yüksek olduğu ve 2. ve 3. Sınıf öğrencilerinin normal öğrenim süresinin aşan öğrencilere göre genel not ortalamalarının yükseldiğini düşündükleri belirlenmiştir.

Uzaktan eğitim sürecinde özellikle tasarım, çizim ve uygulama içeren derslerde motivasyon ve adaptasyon eksikliği yaşandığı görülmektedir. Bu durumun sosyal imkânların eksikliği, öğrencilerin birbirleriyle ve eğitimcilerle karşılıklı etkileşim ve iletişim halinde olmamalarından kaynaklandığı düşünülmektedir. Nitekim etkileşimin uzaktan eğitimdeki önemi literatürde sıklıkla vurgulanmaktadır (Swan, 2002; Wilson & Stacey, 2004). Özellikle öğretici ile öğrenciler arasında yüz yüze iletişim olmamasından kaynaklanan bazı sorunların derse olan ilgiyi azalttığı, uzaktan eğitim yönteminin etkinliğinin ve başarısında öğretici ve öğrenci arasında iletişim sonucu ortaya çıkan etkileşimin önemli bir rolü olduğu (Moore, 1993; Ali, Ramay & Shahzad, 2011) çalışma kapsamında elde edilen sonuçları destekler niteliktedir.

Buldaç, (2021)'e göre; uzaktan eğitim süresince öğrenciler dersin hocası ile sürekli iletişim kuramadıkları için bazı şeyleri araştırarak öğrenmeleri hem çizimlerini geliştirmeleri hem de bilgisayar programlarını daha aktif kullanabilmelerine olanak sağlamıştır. Nitekim elde ettiğimiz veriler, öğrencilerin uzaktan eğitim döneminde mesleki açıdan daha fazla gelişim çabasına girdiklerini göstermektedir. Bu bağlamda yüz yüze eğitimde çevresel uyaranların

fazla olması nedeniyle öğrencilerin derslere ve kendilerine daha az zaman ayırdıkları, uzaktan eğitim sürecinin öğrencinin daha fazla çalışabilmesine imkan sağladığı görülmektedir. Farklı bir ifade ile öğrencilerin bu süreçte kendileri ile yüzleştiği, eksiklerinin farkına varabildiği, potansiyellerini açığa çıkarabildikleri söylenebilir.

Öğrencilerin kendine ait odasının olmasının uzaktan eğitim sürecini yönetmede ve benimsemede en önemli faktörlerden biri olduğu söylenebilir. Ayrıca 3. Sınıf öğrencilerinin kendilerini geliştirmek ve daha çok mesleki bilgiler edinmek istedikleri, bunun için de daha fazla çaba sarf ettikleri belirlenmiştir. Bu durum öğrencilerin mezuniyete yakın olmaları ve iş bulma konusunda kaygılı olmaları şeklinde açıklanabilir.

Tüm bu olumlu taraflarına ve mesleki gelişim açısından sağladığı avantajlara rağmen öğrenciler, yüz yüze eğitim almayı uzaktan eğitime tercih etmektedir. Sosyal hayatın içinde artan mutluluk hissini de bunda payı olduğu bir gerçektir. Yaşları gereği deneyimlemeleri gereken sosyal yaşam çevresini okul ortamı sağlamakta, tercihte bu duygu ön plana çıkmaktadır. Ayrıca dersi anlama ve adaptasyon sorunları uzaktan eğitimin tercihini azaltan bir başka olumsuz yönüdür.

SONUÇ

Yapılan çalışma yalnızca bir yıl sonunda ki uzaktan eğitim ile bugüne kadar gerçekleştirilen yüz yüze eğitimi karşılaştırmaktadır. Her iki durumu da eşit şartlarda değerlendirmek için uzaktan ve yüz yüze eğitim süreçlerinin de aynı sürelerde öğrenciler tarafından alınmış ve eğitimciler tarafından da gerçekleştirilmiş olması gerekmektedir. Bu şekilde bu tür çalışmalardan daha gerçekçi bulgular elde edilebilecektir. Öğrencilerin uzaktan eğitim ile yüz yüze eğitimi tercih etme eğilimlerini öğrenmeye yönelik sorulan farklı sorularda farklı cevaplar verenlerin sayılarının da fazla olması bu durumdaki kararsızlık düzeyinin üst seviyelerde olduğunu göstermektedir.

Eğitimcilerin de uzaktan eğitim sürecine yeni adapte olmaları nedeniyle bir anlamda profesyonel şekilde süreci yönetebilmeleri için daha fazla zamana ihtiyaçları olduğu düşünülmektedir.

Uzaktan eğitim süreçlerinin sosyal, fen, mühendislik, mimarlık vb. bilim dallarının kendi alanları içerisinde ayrı ayrı değerlendirilmesi gerekmektedir. Bazı alanlarda uzaktan eğitim ile yüz yüze eğitimin çok büyük farklılıkları olmayabilir. Ancak uygulama, çizim ve proje ağırlıklı alanlarda aynı durum söz konusu değildir. Çünkü öğrenci bu dersler esnasında kendini ve yapmak istediklerini doğru bir şekilde ifade edememektedir. Bu noktada erişim, iletişim, mekân ve ifade güçlüğü ana temaları açısından uygulama ve çizim dersleri için uzaktan eğitim sisteminin sunmuş olduğu olumsuz yönleri olarak gösterilmektedir (Buldaç, 2021).

Çalışma Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Mühendislik Mimarlık Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü gibi sınırlı bir evrende gerçekleştirilmiştir. Farklı üniversitelerdeki peyzaj mimarlığı bölümlerinin hatta çizim ve uygulama ağırlıklı bölümlerde eğitim gören tüm öğrencilerin ve eğitimcilerin de belirli örneklem yöntemleriyle katılacakları çalışmalar ile daha kapsamlı ve detaylı sonuçlar elde edilebileceği düşünülmektedir.

Pandemi süreciyle birlikte eğitim-öğretim faaliyetleri olumsuz etkilenmiş olarak yorumlansa da uzaktan eğitimin geçerliliği, katkıları, yüz yüze eğitimle birleştiği ve ayrıldığı, öne geçtiği ve geride kaldığı noktaların farklı çalışmalarla detaylı olarak tartışılması ve mevcut eğitim öğretim süreçlerinin bu konularda yeniden değerlendirilmesi ve gerekli görülen yeni düzenlemelerin de bu bağlamda gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

Sonuç olarak ilerleyen yıllarda farklı bir durum söz konusu olur mu bilinmez fakat günümüz koşullarında uzaktan eğitimin özellikle tasarım ve çizim ağırlıklı bölümlerde yüz yüze eğitim kadar faydalı ve verimli olamayacağı düşünülmektedir. Ancak uzaktan eğitim sürecinde elde edilen kazanımlarla birlikte teknolojinin de yüz yüze eğitime eklenmesiyle birlikte eğitim süreçlerinin daha güçlü bir duruş sergileyeceği düşünülmektedir.

YAZAR KATKILARI

Esra Özhancı: Çalışmanın tasarlanması, verilerin toplanması, verilerin analiz edilmesi, makalenin yazımı, **Aslıhan Tırnakçı:** Verilerin toplanması, literatürün taranması, makalenin yazımı, **Murat Yücekaya:** Verilerin toplanması, analiz sonuçlarının yorumlanması, makalenin yazımı, **Meliha Akıbaşında:** Verilerin toplanması, makalenin yazımı, makalenin düzenlenmesi. Bütün yazarlar sonuçları tartışmış ve nihai metine katkıda bulunmuştur.

KAYNAKLAR

- Ali, A., Ramay, M. & Shahzad, M. (2011) Key factors for determining student satisfaction in distance learning courses: A study of Allama Iqbal Open University (AUOU) Islamabad, Pakistan. *Turkish Online Journal of Distance Education*, 12(2), 114-127.
- Alon, T. M., Doepke, M., Olmstead-Rumsey, J., & Tertilt, M. (2020) *The impact of COVID-19 on Gender Equality*. National Bureau of Economic Research-NBER Working Paper Series, No. 26947.
- Anonim, (2020a) T.C. Sağlık Bakanlığı, Haberler, <https://www.saglik.gov.tr-/Genel/MansetHaberListesi.aspx>, Accessed:10.11. 2021.
- Anonim, (2020b) YÖK, Üniversitelerde uygulanacak uzaktan eğitime ilişkin açıklama. https://www.yok.gov.tr/Sayfalar/Haberler/2020/universitelerde-uygulanacak-uzaktaneğitime-ilişkin-acikla_ma.aspx Accessed:07.11.2021.
- Bingöl, B. (2020) COVID-19 Sürecinde Peyzaj Mimarlığı Öğrencilerinin Acil Uzaktan Öğretim Sistemi Üzerine Görüşleri: Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Örneği. *Avrupa Bilim ve Teknoloji Dergisi*, (20), 890-897.
- Buldaç, M. (2021) Pandemi Sürecinde Uzaktan Eğitim Modeli: İç Mimarlık Eğitiminde Öğrenci Deneyimleri. *Modular Dergisi*, 4(1), 71-91.
- Dikmen, S. & Bahçeci F. (2020) Covid-19 Pandemisi Sürecinde Yükseköğretim Kurumlarının Uzaktan Eğitime Yönelik Stratejileri: Fırat Üniversitesi Örneği . *Turkish Journal of Educational Studies*, 7 (2) , 78-98.
- Düşünceli, F., Arı, Ö., Evren, M., Kavak, O. (2020) COVID-19 Sürecinde Mardin Artuklu Üniversitesi, Uzaktan Eğitim Sistemi, Eğitim-Öğretim ile Araştırma Faaliyetlerinin Değerlendirilmesi Araştırma Raporu. https://www.artuklu.edu.tr/upload/posterler/covid/covid_19_mau.pdf Accessed:07.11.2021.

- Fernandes, N. (2020) Economic Effects of Coronavirus Outbreak (COVID-19) on The World Economy. https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3557504
Accessed:30.09.2020
- Hui D., Azhar E., Madani T., Ntoumi F., Kock R., Dar O., Zumla A. (2020) The continuing 2019-nCoV epidemic threat of novel coronaviruses to global health—The latest 2019 novel coronavirus outbreak in Wuhan, China. *International Journal of Infectious Diseases*, 91, 264-266.
- Likert, R. (1932) A technique for the measurement of attitudes. *Archives of Psychology*, Vol. 22, ss. 5-55.
- Martini, M., Gazzaniga, V., Bragazzi, N. L., & Barberis, I. (2019) The Spanish Influenza Pandemic: a Lesson From History 100 Years After 1918. *Journal of Preventive Medicine and Hygiene*, 60(1), E64-E67.
- Moore, M. G. (1993) Theory of transactional distance. In D. Keegan (Ed.), *Theoretical principles of distance education* (pp. 22-38). New York: Routledge.
- Nicola, M., Alsafi, Z., Sohrabi, C., Kerwan, A., Al-Jabir, A., Iosifidis, C. & Agha, R. (2020) The Socioeconomic Implications of the Coronavirus Pandemic (COVID19), A Review. *International Journal of Surgery*, 78, 185-193.
- Peterman, A., Potts, A., O'Donnell, M., Thompson, K., Shah, N., Oertelt-Prigione, S., & van Gelder, N. (2020) Pandemics and Violence Against Women and Children, Center for Global Development Working Paper, 528, <https://www.un.org/sexualviolenceinconflict/wpcontent/uploads/2020/05/pre-ss/pandemics-and-violence-against-women-and-children/pandemics-and-vawgapril2.pdf>, Accessed:25.09.2020.
- Swan, K. (2002) Building learning communities in online courses: the importance of interaction. *Education. Communication & Information*, 2(1), 23-49.
- Tabachnick B.G. and Fidell, L.S. (2013) *Using Multivariate Statistics* (sixth ed.) Pearson, Boston (2013)
- Wilson, G. & Stacey, E. (2004) Online interaction impacts on learning: Teaching the teachers to teach online, *Australasian Journal of Educational Technology*, 20(1), 33-48
- Yurdakul, B. (2015) Uzaktan eğitim. Ö. Demirel (Ed.), *Eğitimde yeni yönelimler* (pp. 271-288). Ankara: Pegem.